

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun

Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Creu'r awyrgylch....
(barddoniaeth)

Flynnyddoedd maith yn ôl....
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain, a gwaith eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Creu'r awyrgylch....
(barddoniaeth)

Flynnyddoedd maith yn ôl....
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith disgyblion eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau am gynnwys, strwythur, iaith a chyflwyniad sy'n addas at y diben
- gwella gwaith ysgrifennu drwy ei adolygu a'i ailddrafftio'n annibynnol

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio termau, iaith ac ymadroddion technegol sy'n gyson â'r pwnc

Cymraeg

Ysgrifennu Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol
9. cyflwyno'u gwaith yn briodol gan:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a gosod pwrpasol, gan gynnwys TGCh

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Daearyddiaeth Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- dod o hyd i leoedd ac amgylcheddau gan ddefnyddio globau, atlasau, mapiau a chynlluniau
- defnyddio mapiau, cynlluniau a delweddau o wahanol fathau a graddfeydd a TGCh i ddehongli gwybodaeth leoliadol a'i cyflwyno

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol: cynnal

- gwaith maes er mwyn arsylwi ac ymchwilio i fannau a phrosesau go iawn

Hanes Sgiliau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol: cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

gofyn ac ateb cwestiynau

- beth oedd y newidiadau allweddol yn ystod y cyfnod hwn; beth oedd effaith y rhain ar eich ardal?

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Croeso Cymru
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith disgyblion eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol
9. cyflwyno eu gwaith yn briodol drwy wneud y canlynol:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a chynllun priodol, gan gynnwys TGCh.

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau am gynnwys, strwythur, iaith a chyflwyniad sy'n addas at y diben
- gwella gwaith ysgrifennu drwy ei adolygu a'i ailddrafftio'n annibynnol
- ysgrifennu cofnod cynhwysfawr o destun gan gyflwyno gwybodaeth, prosesau a syniadau yn glir ac yn briodol at y diben

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio termau, iaith ac ymadroddion technegol sy'n gyson â'r pwnc
- creu cysylltiadau a/neu fanylu er mwyn sicrhau yr ymdrinnir â'r testun yn llawn

Cymraeg

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwranddo'n astud gan godi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn ymestynnol gan:
 - adnabod y prif bwyntiau
 - holi a chynnig sylwadau
 - pwysu a mesur safbwyntiau pobl eraill
 - ystyried y defnydd o dystiolaeth, awgrym a'r hyn sydd ymhlyg yn yr hyn a ddywedir
 - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio; trafod yn dreiddgar ac yn ymestynnol, a symud trafodaeth yn ei blaen

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
4. gweithio'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddosbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un
2. disgrifio, dadansoddi ac egluro patrymau a chydberthnasau, e.e. achosion a chanlyniadau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

ystyried a dehongli'r cyd-destunau hanesyddol canlynol mewn trefn gronolegol

- effaith dyfodiad y Normaniaid ar Gymru a Phrydain rhwng 1000 a 1500 cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

gofyn ac ateb cwestiynau

- beth oedd y newidiadau allweddol yn ystod y cyfnod hwn; beth oedd effaith y rhain ar eich ardal?

Daearyddiaeth

Sgiliau

Deall lleoedd, amgylcheddau a phrosesau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

3. egluro sut a pham bod lleoedd ac amgylcheddau'n newid a nodi tueddiadau a goblygiadau ar gyfer y dyfodol

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr wneud y canlynol:

- gwranddo'n astud mewn sefyllfaoedd gwahanol ac ymateb yn briodol
- cyfleu teimladau a safbwyntiau personol yn hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau priodol
- mynegi barn yn glir a chyfiawnhau safbwynt personol
- cymryd rhan mewn dadleuon a phleidleisio ar faterion

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Adeiladu cestyll - Trafod y mater

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwylio a gwrandao'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn helaeth drwy wneud y canlynol:
 - cydnabod y prif bwyntiau
 - gofyn cwestiynau a chynnig sylwadau
 - gwerthuso barn eraill
 - siarad a defnyddio nodiadau yn seiliedig ar eu hymholiadau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs; trafod yn graff ac yn helaeth a symud trafodaeth yn ei blaen

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrandao, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- cyflwyno syniadau a materion yn ddarbwyllol gan ddefnyddio
- dadlau ac amddiffyn achos darbwyllol gan ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc yn effeithiol, e.e. mewn rôl neu ddadl
- trafod safbwyntiau croes a negodi ffyrdd ymlaen
- gwneud amrywiaeth o gyfraniadau at drafodaethau

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwranddo'n astud gan godi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un
2. disgrifio, dadansoddi ac egluro patrymau a chydberthnasau, e.e. achosion a chanlyniadau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

ystyried a dehongli'r cyd-destunau hanesyddol canlynol mewn trefn gronolegol

- effaith dyfodiad y Normaniaid ar Gymru a Phrydain rhwng 1000 a 1500

cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr wneud y canlynol:

- gwranddo'n astud mewn sefyllfaoedd gwahanol ac ymateb yn briodol
- cyfleu teimladau a safbwyntiau personol yn hyderus gan ddefnyddio ystod o ddulliau priodol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwylio a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs; trafod yn graff ac yn helaeth a symud trafodaeth yn ei blaen

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau
6. sgwrsio ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- amddiffyn safbwynt â gwybodaeth a rhesymau, e.e. mewn rôl

Cymraeg

Llafaredd Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn ymestynnol gan:
 - adnabod y prif bwyntiau
 - holi a chynnig sylwadau
 - pwyso a mesur safbwyntiau pobl eraill
 - ystyried y defnydd o dystiolaeth, awgrym a'r hyn sydd ymhlyg yn yr hyn a ddywedir
 - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio; trafod yn dreiddgar ac yn ymestynnol, a symud trafodaeth yn ei blaen
5. cadarnhau'r gystrawen Gymraeg trwy ddatblygu eu gallu i:
 - ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegol a geirfa yn gywir
 - defnyddio iaith goeth, rywiog a geirfa eang

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
4. gweithio'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddosbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh
6. siarad ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd
7. cynyddu eu hyder wrth ddefnyddio ieithoedd drwy dynnu ar eu gwybodaeth o'r Gymraeg a Saesneg ac ieithoedd eraill.

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr wneud y canlynol:

- gwrando'n astud mewn sefyllfaoedd gwahanol ac ymateb yn briodol
- cyfleu teimladau a safbwyntiau personol yn hyderus gan ddefnyddio ystod o ddulliau priodol
- mynegi barn yn glir a chyfiawnhau safbwynt personol
- cymryd rhan mewn dadleuon a phleidleisio ar faterion.

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwyllo a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn helaeth drwy wneud y canlynol:
 - cydnabod y prif bwyntiau
 - gofyn cwestiynau a chynnig sylwadau
 - gwerthuso barn eraill
 - siarad a defnyddio nodiadau yn seiliedig ar eu hymholiadau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs; trafod yn graff ac yn helaeth a symud trafodaeth yn ei blaen

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
4. gweithio'n annibynnol, mewn parau, mewn grwpiau ac fel aelodau o ddosbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau
6. sgwrsio ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- cyflwyno syniadau a materion yn ddarbwyllol gan ddefnyddio
- ymateb yn ystyriol i syniadau eraill, gan ofyn cwestiynau perthnasol
- trafod safbwyntiau croes a negodi ffyrdd ymlaen
- gwneud amrywiaeth o gyfraniadau at drafodaethau

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Gawn ni gllw?
Gwaith brwnt

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwranddo'n astud gan godi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio; trafod yn dreiddgar ac yn ymestynnol, a symud trafodaeth yn ei blaen
5. cadarnhau'r gystrawen Gymraeg trwy ddatblygu eu gallu i:
 - ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegol a geirfa yn gywir
 - defnyddio iaith goeth, rywiog a geirfa eang

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
4. gweithio'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddosbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- ystyried a dehongli'r cyd-destunau hanesyddol canlynol mewn trefn gronolegol
- effaith dyfodiad y Normaniaid ar Gymru a Phrydain rhwng 1000 a 1500

cynnal

- gwaith ymchwil i faterion hanesyddol ar amrywiol raddfeydd, o faterion lleol i rai rhyngwladol

gofyn ac ateb cwestiynau

- beth oedd y newidiadau allweddol yn ystod y cyfnod hwn; beth oedd effaith y rhain ar eich ardal?

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr wneud y canlynol:

- gwranddo'n astud mewn sefyllfaoedd gwahanol ac ymateb yn briodol
- cyfleu teimladau a safbwyntiau personol yn hyderus gan ddefnyddio ystod o ddulliau priodol
- mynegi barn yn glir a chyfiawnhau safbwynt personol
- cymryd rhan mewn dadleuon a phleidleisio ar faterion.

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Gawn ni gliw?
Gwaith brwnt

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwyllo a gwranddo'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs; trafod yn graff ac yn helaeth a symud trafodaeth yn ei blaen

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
4. gweithio'n annibynnol, mewn parau, mewn grwpiau ac fel aelodau o ddosbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- cyflwyno syniadau a materion yn ddarbwyllog gan ddefnyddio
- ymateb yn ystyriol i syniadau eraill, gan ofyn cwestiynau perthnasol
- gwneud amrywiaeth o gyfraniadau at drafodaethau

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Cais am help

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
2. cysylltu brawddegau a chymalau yn ddealladwy ac yn drefnus; defnyddio cystrawennau amrywiol Cymraeg a pharagraffu'n effeithiol
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys:
 - difyrru
 - cyflwyno gwybodaeth
 - mynegi barn
 - cyfleu teimladau a syniadau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Cais am help

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- gwneud dewisiadau llawn dychymyg am gynnwys a dulliau cyflwyno gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio geirfa a mynegiant amrywiol a phriodol

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ddoe a heddiw: Barddoniaeth am fywyd mewn castell

Ysgrifennu Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
5. meithrin cywirdeb trwy:
 - ddefnyddio ffurfiau berfol
 - negyddu brawddegau
 - defnyddio arddodiaid
 - treiglo
 - defnyddio cenedl enwau
 - gwahaniaethu rhwng geiriau tebyg
 - gwahaniaethu rhwng 'i', 'u' ac 'y'
 - osgoi geiriau, ymadroddion a phatrymau Saesneg a Seisnig diangen
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain, a gwaith eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes Sgiliau

Ymwybyddiaeth gronolegol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio amrywiaeth o fframweithiau cronolegol
3. defnyddio geirfa arbenigol i ddisgrifio cyfnodau hanesyddol a threigl amser

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. cydnabod nodweddion cyfnodau, sefyllfaoedd a chymdeithasau a astudiwyd a'r amrywiaeth o brofiadau ym mhob un

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Trefnu a chyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

3. defnyddio'r eirfa angenrheidiol i gyfleu canfyddiadau, syniadau a safbwyntiau gydag annibyniaeth gynyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd, gan gynnwys gwaith ysgrifennu estynedig

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

ystyried a dehongli'r cyd-destunau hanesyddol canlynol mewn trefn gronolegol

- effaith dyfodiad y Normaniaid ar Gymru a Phrydain rhwng 1000 a 1500

gofyn ac ateb cwestiynau

- beth oedd y newidiadau allweddol yn ystod y cyfnod hwn; beth oedd effaith y rhain ar eich ardal?

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ddoe a heddiw: Barddoniaeth am fywyd mewn castell

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith disgyblion eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau am gynnwys, strwythur, iaith, cyflwyniad sy'n addas at y diben
- gwella gwaith ysgrifennu drwy ei adolygu a'i ailddrafftio'n annibynnol

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio termau, iaith ac ymadroddion technegol sy'n gyson â'r pwnc

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ystafell â golygfa
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
5. meithrin cywirdeb trwy:
 - ddefnyddio ffurfiau berfol
 - negyddu brawddegau
 - defnyddio arddodiaid
 - treiglo
 - defnyddio cenedl enwau
 - gwahaniaethu rhwng geiriau tebyg
 - gwahaniaethu rhwng 'i', 'u' ac 'y'
 - osgoi geiriau, ymadroddion a phatrymau Saesneg a Seisnig diangen

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Celf a dylunio

Sgiliau

Ymchwilio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. datblygu sgiliau penodol ar gyfer cofnodi'r canlynol:
 - gwaith arsylwi
 - dychmyg

datblygu sgiliau penodol ar gyfer ymchwilio i'r canlynol:

- yr amgylchedd naturiol
- yr amgylchedd gwneud
- byd y dychmyg

Amrediad

Deall

Dylid ysgogi ac ysbrydoli'r disgyblion, lle y bo'n briodol, drwy:

- syniadau
- celf, crefft a dylunio lleol a ledled Cymru

Ymchwilio

Dylai'r disgyblion ymchwilio i'r canlynol:

- gwrthrychau ac amgylcheddau naturiol
- gwrthrychau ac amgylcheddau gwneud
- gwrthrychau ac amgylcheddau dychmygol.

Dylent, lle y bo'n briodol, gymhwyso canfyddiadau perthnasol at eu gwaith eu hunain a gasglwyd mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan gynnwys:

- enghreifftiau lleol a ledled Cymru
- diwylliannau a chyfnodau gwahanol.

Creu

Dylent weithio mewn cyd-destunau gwahanol megis:

- yn yr awyr agored

Hanes

Sgiliau

Ymwbyddiaeth gronolegol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio amrywiaeth o fframweithiau cronolegol
3. defnyddio geirfa arbenigol i ddisgrifio cyfnodau hanesyddol a threigl amser

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ystafell â golygfa
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- gwneud dewisiadau llawn dychymyg am gynnwys a dulliau cyflwyno gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio geirfa a mynegiant amrywiol a phriodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Amdiffynnol neu gartrefol?
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
5. meithrin cywirdeb trwy:
 - ddefnyddio ffurfiau berfol
 - negyddu brawddegau
 - defnyddio arddodiaid
 - treiglo
 - defnyddio cenedl enwau
 - gwahaniaethu rhwng geiriau tebyg
 - gwahaniaethu rhwng 'i', 'u' ac 'y'
 - osgoi geiriau, ymadroddion a phatrymau Saesneg a Seisnig diangen

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau sylweddol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol yn eu cyd-destun hanesyddol, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Trefnu a chyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. dethol, cofio a threfnu gwybodaeth hanesyddol gydag annibyniaeth a chywirdeb cynyddol
3. defnyddio'r eirfa angenrheidiol i gyfleu canfyddiadau, syniadau a safbwyntiau gydag annibyniaeth gynyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd, gan gynnwys gwaith ysgrifennu estynedig

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

ystyried a dehongli'r cyd-destunau hanesyddol canlynol mewn trefn gronolegol:

- effaith dyfodiad y Normaniaid ar Gymru a Phrydain rhwng 1000 a 1500

gofyn ac ateb cwestiynau

- beth oedd y newidiadau allweddol yn ystod y cyfnod hwn; beth oedd effaith y rhain ar eich ardal?

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Amddiffynnol neu gartrefol?
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- gwneud dewisiadau llawn dychymyg am gynnwys a dulliau cyflwyno gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio geirfa a mynegiant amrywiol a phriodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Castell ar werth

Ysgrifennu Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau llenyddol a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith goeth, rywiog, a defnyddio ystod o dechnegau arddull i greu effeithiau
5. meithrin cywirdeb trwy:
 - ddefnyddio ffurfiau berfol
 - negyddu brawddegau
 - defnyddio arddodiaid
 - treiglo
 - defnyddio cenedl enwau
 - gwahaniaethu rhwng geiriau tebyg
 - gwahaniaethu rhwng 'i', 'u' ac 'y'
 - osgoi geiriau, ymadroddion a phatrymau Saesneg a Seisnig diangen
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol
9. cyflwyno'u gwaith yn briodol gan:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a gosod pwrpasol, gan gynnwys TGCh.

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth eang o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth eang o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Daearyddiaeth Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau
Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio mapiau, cynlluniau a delweddau o wahanol fathau a graddfeydd a TGCh i ddehongli gwybodaeth leoliadol a'i chyflwyno

Deall lleoedd, amgylcheddau a phrosesau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. disgrifio ac egluro nodweddion ffisegol a dynol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Castell ar werth

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau llythrennedd a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol ac iaith gywir a chadarn, a defnyddio amrywiaeth o dechnegau arddull i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol
9. cyflwyno eu gwaith yn briodol drwy wneud y canlynol:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a chynllun priodol, gan gynnwys TGCh.

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau am gynnwys, strwythur, iaith, cyflwyniad sy'n addas at y diben
- gwella gwaith ysgrifennu drwy ei adolygu a'i ailddrafftio'n annibynnol

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio termau, iaith ac ymadroddion technegol sy'n gyson â'r pwnc

Sgiliau ar draws y cwricwlwm

Datblygu sgiliau meddwl

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau meddwl ar draws y cwricwlwm drwy brosesau cynllunio, datblygu a myfyrio.

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau cyfathrebu ar draws y cwricwlwm drwy sgiliau llafaredd, darllen, ysgrifennu a sgiliau cyfathrebu ehangach.

Datblygu TGCh

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau TGCh ar draws y cwricwlwm drwy ddod o hyd i wybodaeth a syniadau, eu datblygu, eu creu a'u cyflwyno a thrwy ddefnyddio ystod eang o offer a meddalwedd.

Datblygu rhif

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau rhif ar draws y cwricwlwm drwy ddefnyddio gwybodaeth fathemategol, cyfrifo, a dehongli a chyflwyno canfyddiadau.

Y Cwricwlwm Cymreig (7-14)

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 7-14 oed ddatblygu a chymhwyso eu gwybodaeth am nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru a'u dealltwriaeth ohonynt.

Addysg bersonol a chymdeithasol

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr hybu eu hiechyd a'u lles emosiynol a'u datblygiad moesol ac ysbrydol; dod yn ddinasyddion gweithredol a hyrwyddo datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang; a pharatoi ar gyfer dysgu gydol oes.

Gyrfaoedd a byd gwaith

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 11-19 oed ddatblygu eu hymwybyddiaeth o yrfaoedd a byd gwaith a sut mae eu hastudiaethau yn cyfrannu at y broses o'u paratoi ar gyfer bywyd gwaith.